

T.C.
TRABZON VALİLİĞİ
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
2024-2025 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
I. DÖNEM 2.YAZILI MAZERET SINAVI (İL GENELİ ORTAK)
SOSYAL BİLGİLER
6. SINIF

Aldığı Puan

Adı ve Soyadı :
Sınıfı / Şubesi :
Öğrenci Numarası :

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

1. Bu soru kitapçığında 8 soru bulunmaktadır ve sınav süresi 40 dakikadır.
2. Cevaplarınızı, her sorunun altında veya yanındaki cevaplama alanına yazınız.
3. Sınav 100 (yüz) tam puan üzerinden değerlendirilecektir. 1 ve 5. soru 10 puan; 2, 3, 4 ve 7. sorular 15 puan; 6. soru 9 puan; 8. soru 11 puandeğerindedir.

1. Asya Hun Devleti'nin yıkılmasından sonra Hunların bir bölümü çeşitli nedenlerden dolayı batıya doğru göç ettiler. Hunların ilerleyişi sırasında yaşadıkları yerleri terk etmek zorunda kalan milletler Avrupa'nın çeşitli yerlerine yayıldılar.

Metinde yer alan tarihsel olayın adını ve sonuçlarından iki tanesini yazınız.

Tarihsel olayın adı: (4 puan) Kavimler Göçü

Tarihsel olayın sonuçları: (6 puan)

Tarihsel olayın(Kavimler Göçü) Sonuçları:

- Roma İmparatorluğu, (Batı Roma ve Doğu Roma (Bizans) olmak üzere) ikiye ayrıldı.
- Batı Roma imparatorluğu (476) yılında yıkıldı.
- İlk Çağ sona erdi, Orta Çağ başladı.
- Avrupa Hun Devleti kuruldu.
- Avrupa uzun süre karışıklı içinde kaldı.
- Avrupa'da yeni milletler ortaya çıktı ve yeni devletler kuruldu.
- Bugünkü Avrupalı devletlerin temeli atıldı
- Avrupa'nın etnik yapısı değişti.
- Avrupa'da feodalite (derebeylik) rejimi ortaya çıktı.
- Kilise ve Papalık güçlendi.
- Hristiyanlık, barbar kavimler arasında yayıldı.
- Skolastik düşünce ortaya çıktı.
- Avrupalılar Türk kültürünü tanıdı ve etkilendi.
- Avrupalılar Hun ordusunu örnek aldılar.

Ve benzeri doğru cevaplar.....

Kavimler Göçü'nün adı ve Kavimler göçünün sonuçlarından iki tane doğru yazan tam puan alır

2. İslamiyet öncesi dönemde Arap Yarımadası'nda yaşanan durumlardan bazıları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tabloda ilgili alana İslamiyetin etkisiyle yaşanan değişimleri yazınız. (15 puan)

İslamiyet'ten Önce	İslamiyet'in Getirdiği Değişim
Kişilerin işlediği suçlardan aileleride sorumlu tutuluyordu	Kişiler işlediği suçlardan kendileri sorumlu tutuldu. (Suçun şahsiliği) vb. doğru cevaplar
Putlara tapıyorlardı	Allah'ın birliği inancı (Putpereslik yasaklandı.) vb. doğru cevaplar
Kölelere kötü davranıyorlardı.	Kölelerin azat edilmesi (Kölelere iyi davranılması tavsiye edildi.) vb .doğru cevaplar

3. Aşağıdaki tabloda Türk İslam döneminde yaşamış bilim adamlarının isimleri verilmiştir.

a) Belirtilen yazarların eserlerini karşısındaki boşluğa yazınız. (9 puan)

Yazarın adı	Eseri (Kitabının Adı)
Kaşgarlı Mahmut	Divan- Lügati't Türk (Türkçe –Arapça Sözlük)
Yusuf Has Hacip	Kutad-gu Bilig (Mutluluk veren Bilgi)
Nizamülmülk	Siyasetname (Yöneticilik sanatına ilişkin bilgi verir)

b) Kaşgarlı Mahmut'un kitabını yazma amacı nedir? Açıklayınız. (6 pu an)

Türkçenin Arapçadan üstün olduğunu göstermek ve Araplara Türkçe öğretmek amacıyla kaleme aldı.
Eser, bir sözlük olmasının ötesinde, Türklerin ekonomik ve sosyal yaşamlarına dair önemli bilgileri vermektedir.
Bir tane amaç yazması yeterli . Ve benzer cevaplar.....

Eserinlerin adını ve Kaşgarlı Mahmut'un kitabının yazılış amacını doğru yazan tam puan alır.

4. Hristiyan Avrupalıların birleşerek XI. yüzyılın sonlarından itibaren Anadolu, Suriye ve Filistin'e düzenledikleri seferlere "Haçlı Seferleri" denir.

Haçlı Seferleri'nin nedenlerinden üç tanesini yazınız. (15 puan)

1. Hristiyanlarca kutsal sayılan Kudüs, Antakya ve İznik'in Müslümanlardan geri alınmak istenmesi.
 2. Müslümanların elindeki Kudüs'ü almak
 3. Türklerin Anadolu'daki ilerleyişini durdurmak.
 4. İslam dünyasının zenginliklerini ele geçirmek.
 5. Papanın, sefere katılanlara cennet vaatetmesi.
 6. İslâmiyet'in batıya yayılmasını engelleyerek
 7. Hristiyanlığı tekrar doğuya yayma düşüncesi
 8. Türklerin (Selçukluların) Bizans'ı tehdit etmesi ve Bizans'ın Papadan yardım istemesi.
 9. Papanın, sözünün geçtiği toprakları genişletmek istemesi.
 10. Şövalyelerin ve asillerin macera arayışları.
 11. Kralların ve senyörlerin topraklarını genişletme düşüncesi.
 12. Orta Doğu'da Hristiyan devletler kurma düşüncesi.
 13. Avrupa'nın fakirliği karşısında doğunun zenginliği ve onu ele geçirme isteği
 14. Müslümanların kontrolündeki İpek ve Baharat yollarının kontrolünü ele geçirme düşüncesi
- Ve benzeri doğru cevaplar.....

Haçlı seferlerinin sonuçlarında üç tane doğru cevap yazan tam puan alır.

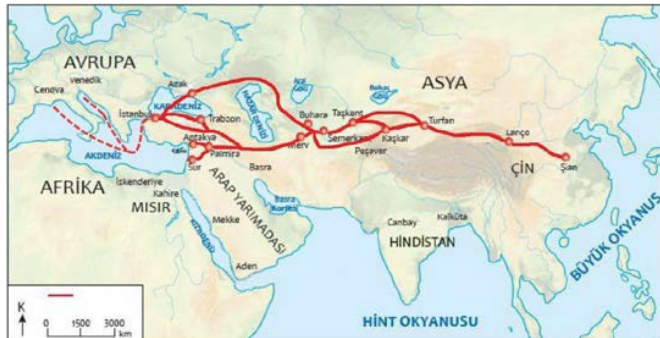
5. Türklerin Anadolu'yu yurt edinmesinde etkili olan iki faktör (sebebe) yazınız. (10 puan)

- Anadolu, yeryüzü şekilleriyle yaşamaya son derece elverişliydi.
- Elverişli iklim koşullarına sahipti.
- Topraklarını toprakları verimliydi.
- Yer altı ve yer üstü kaynakları bakımından zengindi.
- Yeterli su kaynaklarından sahipti.
- Göçebe hayat için yeterince vadilere, yaylalara, ovalara, otlaklara, meralara ve platolara sahipti.
- Savunmaya uygun coğrafi bir yapısı vardı.
- Tarih boyunca farklı medeniyetlerin yaşadığı bir yer olmuştu.
- O sıralarda Anadolu'da hüküm süren Bizans İmparatorluğu eski gücünü yitirmişti.
- Komşu devletlerin baskısından kurtulmak (Moğol ve Gazneliler gibi)
- Anadolu'da güçlü bir devletin olmaması (Bizans İmparatorluğunun eski gücünde olmaması)

Ve benzeri doğru cevaplar.....

Türklerin göç etme nedenlerinden iki tane doğru yazan tam puan alır.

6. Aşağıdaki haritada Çin'den başlayıp Avrupa'ya kadar uzanan ticaret yolu gösterilmiştir.

Verilen harita ve bilgiye göre;

a) Ticaret yolunun adını yazınız. (3 puan) **İpek Yolu**

b) Ticaret yolunun ülkelere sağladığı yararlarından iki tanesini yazınız.(6puan)

Ticaret Yolunun Sağladığı yararlar:

- Farklı ırk ve dinlerden pek çok insanı ve kültürleri kaynaştırmış Toplumlar arasında kültürel etkileşime neden olmuşlardır.
- Doğu kültürünün batı tarafından tanınmasını sağlamıştır.
- Ticaret yaptıkları devletlerin kültürlerinden etkilendikleri gibi kendi kültürlerini de tanıtmışlardır. Vb. cevaplar (Kıyafetler, dilleri, yemekler, aksesuar, savaş araç gereçleri, kağıt, matbaa, pusula gibi)
- Müslüman tüccarların İslamiyet'i Çin, Hindistan, Doğu Hint adaları ve Filipinlere yayılmasına vasıta olmuştur. (Manihaizm, Budizm gibi dinler bu yol üzerinden farklı toplumlara yayılmıştır.
- Ülkeler arası ticaretin gelişmesini ve ülkelerin ekonomik olarak zenginleşmesini sağlamıştır.
- İpek yolunun hâkimiyetini elinde bulunduran devletler siyasi olarak güçlenmişlerdir. (Türkler)

Ve benzeri doğru cevaplar.....

- Ticaret yolunun adı (İpek Yolu) ve İpek Yolu'nun sağladığı yararlarından iki tane doğru doğru yazan tam puan alır

7. Bir yerin veya ülkenin önemli ulaşım yollarına uzaklığı, sahip olduğu yer üstü ve yer altı kaynakları, yeryüzü şekilleri, iklim, üretim alanları gibi özellikler o yerin göreceli (özel) konumunu gösterir.

Yukarıdaki bilgi ve haritadan hareketle ülkemizin göreceli konumunun(özel konum) sonuçlarından üç madde yazınız. (15 puan)

- Ülkemiz Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının birleştiği yerde bulunduğu için uluslararası ulaşım, ticaret ve enerji yollarının (boru hatlarının) geçiş noktasında önemli bir konuma sahiptir.
- Üç tarafı denizlerle çevrili bir yarımadadır.
- İstanbul ve Çanakkale boğazları gibi çok işlek su yollarına sahiptir.
- Kıyıları ile iç kesimler arasında önemli iklim ve bitki örtüsü farkları oluşmuştur.
- Ülkemizin yer şekillerindeki çeşitlilik nedeniyle aynı anda farklı iklim koşulları yaşanmaktadır. (Denize yakınlık uzaklık, yükselti, su kaynakları gibi.)
- Yeryüzü şekilleri oldukça engebelidir. Dağlar geniş yer kaplar ve genel olarak doğu-batı doğrultusunda uzanır.
- Ortalama yükselti oldukça fazladır.
- Farklı kültürlerle komşudur.
- Yer altı ve yer üstü kaynakları bakımından zengindir.

Ve benzeri doğru cevaplar.....

Türkiye'nin göreceli konumundan üç tanesini doğru yazan tam puan alır.

8. Bir seyyah, kitabında Türkiye’de gittiği bir bölgeyle ilgili şu notları yazmıştır. “Hava çok sıcak. Uzun zamandır yağmur yağmıyor. Yöre halkı yağmurun kışın yağdığını yazın ise kuraklık olduğunu söylediler. Etrafım zeytin ağaçları ile çevrili kısa boylu ağaçlar kavurucu sıcaklığa karşı yemyeşil ayakta, kışa hazırlık yapan mandalinaların kokusu halaburnumda...”

Metne göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Seyyah hangi iklim tipinden bahsetmiştir? (5 puan) **Akdeniz İklimi**

b) Seyyahın bahsettiği iklim tipinin özelliklerinden iki tane yazınız. (6puan)

- Ülkemizin güneyinde ve batısında görülür. (Akdeniz ve Ege kıyılarıyla, Marmara Bölgesi’nin güney kısmında ve Güneydoğu)
- Yazlar sıcak ve kurak kışları ılık ve yağışlıdır.
- En fazla yağışı kışın, en az yağışı yazın alır.
- Yetiştirilen tarım ürünleri; turunçgiller (limon, portakal, greyfurt), muz, zeytin, susam, pamuk, üzüm, incir, tütün vb.
- Bitki örtüsü makidir. Makiler, yaz kuraklığına dayanıklı olan ve bütün yıl yeşil kalabilen çalı ve kısa boylu ağaçlardır.
- Don olaylarına ve kar yağışlarına çok az rastlanır. Güneşlenme süresi fazladır.
- Seracılık yaygın olarak yapılır. Nedeni; güneşli gün sayısının fazla olması ve kışların ılık geçmesidir.
- Konut tipi, yazın serin kışın sıcak tutan taş evlerdir.
- Kıl keçisi yetiştiriciliği yaygındır.
- Yağışlar genellikle cephe yağışları şeklindedir.
- Yaz / deniz turizmi gelişmiştir.

Ve benzeri doğru cevaplar.....

İklimin adını (Akdeniz) ve Akdeniz ikliminin özelliklerinden iki tanesini doğru yazan tam puan alır.